

Z ŻYCIA PTB POLISH BOTANICAL SOCIETY NEWS

IV KONKURS DENDROLOGICZNY „ZNAM DRZEWA I KRZEWY” W CZĘSTOCHOWIE

4th Dendrological Competition „I know trees and shrubs” in Częstochowa

Entuzjazm i zaangażowanie młodzieży szkolnej w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy dendrologicznej dały satysfakcję organizatorom ostatniego konkursu „Znam drzewa i krzewy”. Czwarta edycja, która odbyła się w Częstochowie w dniach 12 września i 3 października 2003 r. zgromadziła największą jak dotychczas liczbę uczestników. Do konkursu przystąpiło 65 uczniów, reprezentujących 23 szkoły z terenu

dawnego województwa częstochowskiego, tj. z: Częstochowy – 40 uczniów, Kłobucka – 5, Żarek – 5, Dąbrowy Zielonej – 4, Wrzosowej – 2, Starokrzepic – 2, Wręczyca Wielkiej – 2, Rędzin – 2, Huty Starej – 2 i Truskolasów – 1. Na słowa uznania zasługują również opiekunowie i nauczyciele przygotowujący uczniów do rywalizacji w zakresie wiedzy nieobjętej programem nauczania, którzy przybyli do Częstochowy wraz ze swoimi podopiecznymi.

Organizatorami IV edycji konkursu w Częstochowie, podobnie jak w latach ubiegłych, byli: Sekcja Dendrologiczna Polskiego Towarzystwa Botanicznego reprezentowana przez pracowników Katedry Geobotaniki i Ekologii Roślin Uniwersytetu Łódzkiego, Liga Ochrony Przyrody, Zarząd Okręgu w Częstochowie, Zespół Szkół im. C. K. Norwida w Częstochowie.

Jury konkursu w składzie: prof. dr hab. Janusz Hereźniak – przewodniczący, dr Jan T. Siciński, dr

Fot. 1. Mgr Maria Jasińska – sekretarz Zarządu Okręgu LOP w Częstochowie (z lewej) składa gratulacje i podziękowanie mgr Barbarze Sygudzie ze Szkoły Podstawowej Nr 2 w Kłobucku za pomoc w przygotowaniu i udany udział uczniów szkół kłobuckich w konkursie; w głębi prof. Janusz Hereźniak – przewodniczący jury konkursu (fot. K. Gładysz).

Phot. 1. Ms Maria Jasińska – secretary of the Board of Nature Protection League in Częstochowa (on the left) thanks to Ms Barbara Syguda (2nd Primary School in Kłobuck) for help in preparations to the competition and congratulates on successful participation of pupils from Kłobuck schools in the competition, in the background Professor Janusz Hereźniak – chairman of jury (phot. K. Gładysz).

Jeremi Kołodziejek i mgr Andrzej Grzyl – po sprawdzeniu testu pisemnego złożonego z 54 pytań z zakresu morfologii, geografii, ekologii oraz ochrony drzew i krzewów w Polsce, a także części praktycznej polegającej na rozpoznaniu w Parku Miejskim im. 3-Maja w Częstochowie 46 okazów drzew i krzewów – wyłoniło następujących laureatów:

W grupie gimnazjalnej:

Nagrody indywidualne otrzymali:

1. Anna Krawczyk – Publiczne Gimnazjum w Kłobucku (154 pkt.)
2. Zuzanna Kapsa – Gimnazjum Katolickie w Częstochowie (139 pkt.)
3. Kornelia Gładysz – Szkoła Podstawowa Nr 2 w Kłobucku (135 pkt.).

Wyróżnieni zostali:

1. Monika Kołodziej – Zespół Szkół we Wręcycy Wielkiej (128 pkt.)
2. Marta Żmudzka – Publiczne Gimnazjum w Kłobucku (119 pkt.)
3. Paulina Bernas – Zespół Szkół we Wręcycy Wielkiej (115 pkt.)
4. Tomasz Tomczyk – Zespół Szkół w Truskolasach (113 pkt.).

Nagrody zespołowe uzyskały następujące 3-osobowe ekipy:

1. Gimnazjum w Kłobucku (362 pkt.)
2. Gimnazjum Katolickie w Częstochowie (321 pkt.).

W grupie szkół ponadgimnazjalnych:

Nagrody indywidualne otrzymali:

1. Paweł Szewczyk – Zespół Szkół w Żarkach (156 pkt.)
2. Katarzyna Halabowska – Zespół Szkół w Żarkach (151 pkt.)
3. Mateusz Trepka – Zespół Szkół w Żarkach (142 pkt.).

Wyróżnienia otrzymali:

1. *ex aequo* Przemysław Kurent – IV LO im. H. Sienkiewicza (116 pkt.)
2. Magdalena Szczęsna – II LO im. R. Traugutta w Częstochowie (116 pkt.)
3. Marta Bogacz – IV LO im. H. Sienkiewicza w Częstochowie (110 pkt.).

Nagrody zespołowe przyznano 3-osobowym ekipom uczniów z:

1. Zespołu Szkół w Żarkach (449 pkt.)
2. IV LO im. H. Sienkiewicza w Częstochowie (335 pkt.).

Za współudział i pomoc w organizacji konkursu jury składa gorące podziękowania Dyrekcji Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Częstochowie

wie na ręce dyrektor mgr Ewy Godali oraz nauczycielom – mgr Renacie Malinowskiej i mgr Barbarze Wcześniak. Młodzież tej szkoły z okazji wręczania nagród przygotowała, podobnie jak w poprzednich edycjach tego konkursu, specjalny program słowno-muzyczny o tematyce dendrologicznej, oparty o własne – oryginalne, dowcipne i pouczające teksty.

Nagrody wręczono uroczyście z udziałem władz miasta Częstochowy (fot. 1). Wszystkie nagrody i wyróżnienia, w postaci wartościowych książek ufundował Zarząd Okręgu Ligi Ochrony Przyrody w Częstochowie oraz Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Urzędu Miasta w Częstochowie, za co organizatorzy składają wyrazy wdzięczności i szacunku.

Andrzej GRZYL

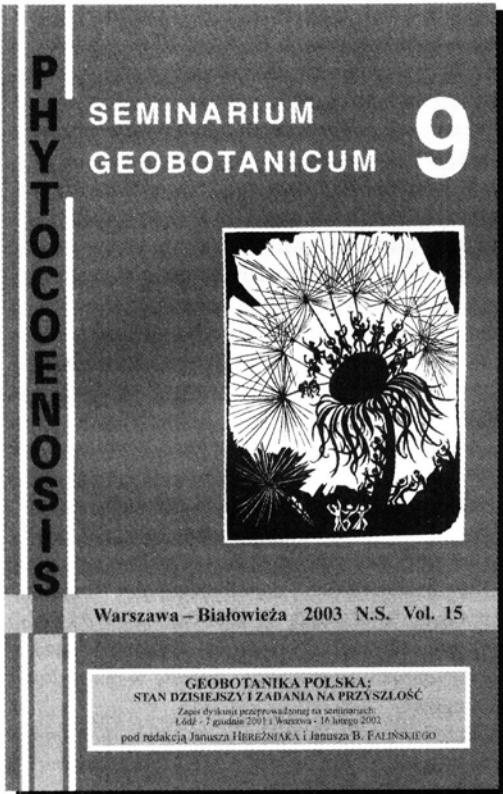
STAN POLSKIEJ GEOBOTANIKI CZYLI O REZULTATACH OGÓLNOPOLSKIEJ DYSKUSJI

The state of Polish geobotany – the results of the national discussion

W grudniu 2001 r. odbyła się na Uniwersytecie Łódzkim konferencja naukowa na temat „Aktualne kierunki i perspektywy badań w geobotanice na progu trzeciego tysiąclecia”, zorganizowana przy współudziale Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Uczczono w ten sposób setną rocznicę urodzin profesora Jakuba Mowszowicza, współtwórcy i wieloletniego dziekana Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi tej uczelni. Pracami komitetu naukowo-organizacyjnego kierował prof. dr hab. Janusz Hereźniak.

Część wspomnianej konferencji została pomyślana jako dyskusja w szerokim gronie polskich botaników na temat „Polska geobotanika w Europie na progu trzeciego tysiąclecia”. Kontynuacją tego spotkania, w którym uczestniczyło 28 osób, była dyskusja na seminarium geobotanicznym w Warszawie w lutym 2003 r., zorganizowanym z kolei przez Sekcję Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej PTB wspólnie z Białowieską Stacją Geobotaniczną Uniwersytetu Warszawskiego. To seminarium było liczniejsze, zgromadziło blisko 50 osób, w tym kilkanaście takich, które brały także udział w pierwszej części. Dyskusję prowadził – w obu jej odsłonach – prof. dr hab. Janusz B. Faliński z Białowieskiej Stacji Geobotanicznej UW. Postawił on przed uczestnikami dyskusji wiele problemów do rozważenia, sformułowanych w formie obszernych pytań, każde z kilkoma podpunktami, m.in.:

1. Jakie kierunki badań geobotanicznych są w Pol-

- sce zaniedbane i powinny być podjęte w imię włączenia się do współpracy międzynarodowej?
2. Czy potrzebna jest nadal synteza pt. *Szata roślinna Polski*? Jeśli tak, to w jakim kształcie?
 3. Jaka jest przyszłość badań nad biologią populacji roślin i badań ekologicznych, taksonomicznych w świetle postępów genetyki i biologii molekularnej?
 4. Czy warunki środowiska, zróżnicowanie i stan ich zachowania w Polsce uprawniają do podjęcia kompleksowych badań nad relacją: roślinność – komponenty środowiska?
 5. Jakie najistotniejsze zmiany wystąpiły w ciągu 25–50 lat w roślinności Polski i jej poszczególnych regionów, i jak je wyrazić i zinterpretować?
- Ukazał się właśnie zapis dyskusji przeprowadzonych na obu seminariach, zatytułowany nieco skromniej niż to zakładano na początku – „Geobotanika polska: stan dzisiejszy i zadania na przyszłość”, zredagowany przez J. Hereźniaka i J. B. Falińskiego (*Phytocoenosis* 15 (N. S.) 2003, *Seminarium Geobotanicum* 9). Dużo uwagi poświęcono ocenie tak znaczących syntez, jak *Szata roślinna Polski*, *Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce* i *Poten-*

cyjna roślinność naturalna Polski (mapa w 12 arkuszach), mówiono także m.in. o pilnej potrzebie zintensyfikowania prac nad nowoczesnym opracowaniem flory Polski. Sporo czasu zajęły rozważania o regionalnych badaniach geobotanicznych, o konieczności opracowania monografii dobrze już poznanych regionów kraju, oraz o zagadnieniu długoterminowych badań na stałych powierzchniach. Poruszano jeszcze wiele innych kwestii wiążących się z ogólnym tematem, jednak szeroko zakrojona problematyka dyskusji nie została wyczerpana – nie podjęto np. tak interesującego zagadnienia, jak znaczenie postępu badań paleoekologicznych i archeobotanicznych dla poznania współczesnej roślinności, czy też tego, na ile użyteczne są jeszcze stosowane dotąd sposoby analizy flory i roślinności, mało mówiono o badaniach fitosocjologicznych.

Zastanowienie się nad kondycją polskiej geobotaniki i jej zadaniami na przyszłość było na pewno potrzebne, a lektura zarejestrowanych wypowiedzi jest z wielu względów pouczająca. Interesujące są np. zróżnicowane zdania co do kształtu nowego, unowocześnionego opracowania *Szaty roślinnej Polski*. Wydrukowano wszystkie głosy – obok bardzo rzeczowych, konkretnych są więc i takie, które nic do roztrząsanego problemu nie wносиły. Do nagranych na taśmie magnetofonową wypowiedzi redaktorzy tomu wprowadzili tylko niewielkie skróty; starano się raczej o to, by wypowiedź była zgodna z intencją dyskutanta i rzadko ingerowano w styl i składnię języka, co sprawiło, że niektóre czyta się z mieszanymi uczuciami.

W podsumowaniu zamykającym omawianą publikację – moderator dyskusji, profesor J. B. Faliński pisze m.in. o tym, iż oczekiwał, że pozwoli ona znaleźć rzeczywiste przyczyny niezadowalającego stanu polskiej geobotaniki; tak się nie stało. Jego zdaniem – „Od jakiegoś czasu nie zmierzamy do celu wyznaczoną sobie drogą, ale dajemy wyraz swojej bezradności, jak żuk, który znalazłszy się na ścieżce, niespodziewanie został odwrócony na grzbiet”. I prof. Faliński nie byłby sobą, gdyby nie zakończył tego podsumowania prowokacyjnym pytaniem: „Kto więc postawi żuka „na nogi”?”

Stefania LOSTER

„CZWARTKI BOTANICZNE” W ODDZIALE
KRAKOWSKIM PTB W 2003 ROKU

„Botanical Thursdays” at the Polish Botanical
Society, Cracow Division, in 2003

20 grudnia 2002 roku miało miejsce nadzwyczajne posiedzenie, na którym Dr. Robert Sinclair (Uni-

wersytet w Pretorii, Republika Południowej Afryki) wygłosił referat nt. „Arbuscular mycorrhizal fungal inoculum production for soil amendment in South Africa”. Informacja o tym posiedzeniu nie została zamieszczona w doniesieniu o „Czwartkach botanicznych” za 2002 rok, w związku z tym jest podana w niniejszym sprawozdaniu.

W styczniu 2003 r. odbyły się 4 posiedzenia. Dwa pierwsze referaty związane były z tematyką paleobotaniczną. 9 stycznia prof. dr hab. Magdalena Ralska-Jasiewiczowa (Instytut Botaniki PAN) wygłosiła pięknie ilustrowany referat „Przekształcenia szaty leśnej niżowej Europy Centralnej po optimum klimatycznym interglacjału holocenijskiego”. Tydzień później dr Grzegorz Worobiec (IB PAN) wspólnie z dr Stanisławem Brudem (Przedsiębiorstwo Geologiczne S.A.) wygłosili referat „Szczałki roślin z neogenkich osadów Witowa koło Koszyc (Małopolska)”. Na kolejnym posiedzeniu, 23 stycznia, dr Józef Mitka (Instytut Botaniki UJ) przedstawił bardzo ciekawy referat zatytułowany „Taksonomia linneuszowska a filogenetyczna – czyli spór o model ewolucji i gatunku”. Na ostatnim styczniowym posiedzeniu doc. Jan Holeksa (IB PAN) zapoznał słuchaczy z zagadnieniem zniekształcenia wzorców zróżnicowania roślinności w badaniach fitosocjologicznych na przykładzie lasów Babiej Góry.

W lutym odbyły się 2 posiedzenia. 20 lutego dr Magdalena Szczepaniak (IB PAN) wygłosiła referat „Studia biosystematyczne nad *Elymus hispidus* (Opiz) Melderis w Polsce”. Tydzień później prof. dr hab. Helena Trzcicka-Tacik (IB UJ) wraz z członkami Koła Przyrodników Uniwersytetu Jagiellońskiego (Piotr Kołaczek, Jakub Brańka) zapoznała słuchaczy z aktualnym stanem występowania wybranych gatunków roślin naczyniowych na wyspie Wolin. Wykład ilustrowany był okazami zielnikowymi zebranymi przez uczestników zorganizowanego na Wolinie obozu naukowego. Ostatni, lutowy „czwartek botaniczny” był jednocześnie „tłustym czwartkiem”, dlatego korzystając z okazji członkowie Koła Przyrodników poczęstowali zebranych własnoręcznie robionymi faworkami.

W marcu odbyły się 4 posiedzenia. Na pierwszym doc. Jan Pilarski (Instytut Fizjologii Roślin, PAN) wygłosił referat „Pędy jako miejsce fotosyntezy”; temat ujęty jako „Fotosyntetyczna aktywność pędów” kontynuowany był na ostatnim marcowym posiedzeniu. 13 marca dr Grażyna Szarek-Łukaszevska (IB PAN), mgr Paweł Kapusta (UJ), mgr Łukasz Sobczuk (UJ) i prof. dr hab. Józef Kiszka (Akademia Pedagogiczna w Krakowie) zapoznali słuchaczy z bogactwem gatunkowym porostów Puszczy

Niepołomickiej. Tydzień później, 20 marca, mgr inż. Teresa Szkutnik (Stacja Hodowli Roślin, Straszów) mówiła o współczesnych metodach badań nad rozmnażaniem buraka cukrowego stosowanych w selekcji i hodowli roślin oraz ich roli w wykrywaniu apomiksji.

W kwietniu miały miejsce 2 posiedzenia. Na pierwszym dr Marek Krywult (IB PAN) przybliżył słuchaczom problemy związane z wpływem kolonii pingwinów na zmiany metabolizmu azotowego u roślin antarktycznych. Tydzień później, 10 kwietnia, dr hab. Małgorzata Kotańska (IB UJ) wygłosiła referat „*Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steich w zbiorowiskach roślinnych Płaskowyżu Proszowickiego (Wyzyna Małopolska)”.

W maju odbyły się 3 posiedzenia. 8 maja dr Piotr Mleczo (IB UJ) wprowadził słuchaczy w zagadnienie ektomikoryz – czyli „kolorów w krainie mroku”. W dniu 15 maja prof. dr hab. Adam Zajac (IB UJ) zapoznał zebranych z oceną stanu badań florystycznych w Karpatach polskich i na ich przedpolu. 22 maja dr Elżbieta Wilk-Woźniak (Zakład Biologii Wód PAN) wygłosiła referat pt. „Zewnętrzna struktura ściany komórkowej różnych gatunków zielenic w mikroskopii skaningowej”.

Przed wakacjami, jak co roku, miała miejsce wizyta w Ogrodzie Botanicznym UJ, którą poprowadził prof. dr hab. Bogdan Zemanek (IB UJ).

Po przerwie wakacyjnej Oddział Krakowski PTB wznowił swoją działalność. W październiku odbyły się 3 posiedzenia. 2 października dr inż. Anna Janeczko (Instytut Fizjologii Roślin PAN) wygłosiła referat nt. „Aktywność hormonów płciowych człowieka w procesach fizjologicznych roślin ze szczególnym uwzględnieniem indukcji kwitnienia”. Tydzień później dr Aldona Bieniek (IB PAN) przedstawiła referat „Rośliny w ekonomii pierwszych rolników neolitycznych żyjących na Kujawach w VI i V tys. B. C.”. W dniu 16 października Dr. Guido Lingua (Università degli studi del Piemonte Orientale „Amadeo Avogadro”) wygłosił pięknie ilustrowany wykład pt. „Interaction among plants, mycorrhizal fungi, phytophagous and parasitoid insects”.

Tradycyjnie w czwartek poprzedzający uroczystość Wszystkich Świętych, pod przewodnictwem prof. dr hab. Zbigniewa Mirka (IB PAN), złożono kwiaty i zapalono znicze na grobach botaników na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

W listopadzie były 2 posiedzenia. W dniu 6 listopada referat wygłosił dr Marek Krywult (IB PAN), który przedstawił zmiany tempa asymilacji i zawartości związków azotu w tkankach roślinnych w różnych typach ekosystemów polarnych. Dwa tygodnie

później dr Hieronim Golczyk (IB UJ) wygłosił referat nt. „Cytogenetyka permanentnych heterozygot translokacyjnych rodzaju *Rhoeo*”.

W grudniu odbyły się 3 posiedzenia. Na pierwszym prof. dr hab. Anna Medwecka-Kornaś (IB UJ) przedstawiła bardzo interesujące wyniki badań o zmianach w borach mieszanych Ojcowskiego Parku Narodowego. Tydzień później, 11 grudnia prof. dr hab. Zbigniew Mirek (IB PAN) wspólnie z doc. Janem Holeksą (IB PAN) przedstawili pięknie ilustrowany wykład na temat „Sukcesji świerka *Picea abies* na polanach Tatr polskich”. Na kolejnym, ostatnim w tym roku posiedzeniu prof. dr hab. Krystyna Grodzińska (IB PAN) wraz z dr Grażyną Szarek-Łukaszką (IB PAN) przedstawiły bardzo ciekawy wykład na temat „Przegląd badań prowadzonych na hałdach w okolicach Olkusza”.

W 2003 roku odbyło się 26 posiedzeń, na których 32 referatów wygłosiło 26 referatów. Na posiedzeniach czwartkowych prezentowano również nowości wydawnicze, a w poczet nowych członków zwyczajnych i nadzwyczajnych przyjęte zostały 2 osoby.

Jolanta CABAŁA

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO W 2002 ROKU

Polish Botanical Society in 2002

I. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

W roku sprawozdawczym odbyły się w 2 posiedzenia Zarządu Głównego: 23 marca oraz 14 grudnia.

Posiedzenie w dniu 23 marca poświęcone było powołaniu redakcji i rad redakcyjnych wydawnictw PTB na nową kadencję oraz powołaniu składu Komisji Medalu im. W. Szafera i składu Kapituły Medalu im. B. Hryniewieckiego.

Skład redakcji czasopism PTB na kadencję 2002–2004 przedstawia się następująco:

Acta Societatis Botanicorum Poloniae:

Redaktor Naczelny: prof. dr hab. Jerzy Fabiszewski (AR Wrocław), Zastępca Redaktora: prof. dr hab. Beata Zagórska-Marek (UWr, Wrocław), Sekretarz Redakcji: dr Jan Koniarek (AR, Wrocław); Członkowie Redakcji: prof. dr hab. Jan Kopcewicz (UMK, Toruń), prof. dr hab. Bronisława Morawiecka (UWr., Wrocław), prof. dr hab. Stefan Zajączkowski (SGGW, Warszawa). Rada Redakcyjna: przewodniczący – prof. dr hab. Tomasz J. Wodzicki (SGGW, Warszawa); członkowie – prof. dr hab. Janusz B. Fa-

liński (UW, Warszawa-Białowieża), prof. dr hab. Zygmunt Hejnowicz (UŚI, Katowice), prof. dr hab. Alina Kacperska-Lewak (UW, Warszawa), prof. dr hab. Gabriela Lorenc-Plucińska (Instytut Dendrologii PAN, Kórnik), prof. dr hab. Anna Medwecka-Kornaś (UJ, Kraków), prof. dr hab. Leon Mejnartowicz (Instytut Dendrologii PAN, Kórnik), prof. dr hab. Marian Michniewicz (UMK, Toruń), prof. dr hab. Maria J. Olszewska (UŁ, Łódź), prof. dr hab. Jerzy Poskuta (UW, Warszawa), prof. dr hab. Ewa Symonides (UW, Warszawa), prof. dr hab. Jerzy Szwejkowski (UAM, Poznań), prof. dr hab. Kazimierz Zarzycki (IB PAN, Kraków), prof. dr hab. Waldemar Żukowski (UAM, Poznań).

Acta Agrobotanica:

Redaktor Naczelny: prof. dr hab. Janusz Lipecki (AR, Lublin); Zastępca Redaktora: prof. dr hab. Maria Szymańska (AR, Lublin), Sekretarz Redakcji: inż. Anna Janisz (AR, Lublin), Rada Redakcyjna: przewodniczący – prof. dr hab. Zofia Starck (SGGW, Warszawa); sekretarz – mgr Izabella Ulatowska (ZG PTB, Warszawa); członkowie: prof. dr hab. Adam Dobrzański (IW, Skierniewice), prof. dr hab. Leszek S. Jankiewicz (IW, Skierniewice), prof. dr hab. Zenon Krzywański (AR, Poznań), prof. dr hab. Małgorzata Mańka (AR, Poznań), prof. dr hab. Joanna Nowak (ISK, Skierniewice), prof. dr hab. Marian Saniewski (ISK, Skierniewice), prof. dr hab. Kazimierz Tomala (SGGW, Warszawa), prof. dr hab. Helena Trzcińska-Tacik (UJ, Kraków), prof. dr hab. Aurelia U. Warchołińska (UŁ, Łódź).

Acta Mycologica:

Redaktor Honorowy: prof. dr hab. Alina Skirgiełło (IB UW), Redaktor Naczelny: prof. dr hab. Maria Ławrynowicz (UŁ, Łódź), Sekretarz Redakcji: dr Joanna Żelazna-Wieczorek (UŁ, Łódź), Rada Redakcyjna: przewodniczący – prof. dr hab. Tomasz Majewski (SGGW, Warszawa); członkowie – prof. dr hab. Alicja Borowska (UW, Warszawa), dr Andrzej Chlebicki (Instytut Botaniki PAN, Kraków), prof. dr hab. Stanisław Cieśliński (AŚ, Kielce), prof. dr hab. Maria Lisiewska (UAM, Poznań), prof. dr hab. Maria Ławrynowicz (UŁ, Łódź), dr Wiesław Mułenko (UMCS, Lublin), prof. dr hab. Alina Skirgiełło (UW, Warszawa), prof. dr hab. Hanna Zarzycka (Instytut Ziemiaka, Młochów).

Monographiae Botanicae:

Redaktor Naczelny: prof. dr hab. Krystyna Czyżewska (UŁ, Łódź), Sekretarz Redakcji: dr Małgorzata Ruszkiewicz-Michalska (UŁ, Łódź), Rada Reda-

kcyjna: przewodniczący – prof. dr hab. Romuald Olaczek (UŁ, Łódź); członkowie – prof. dr hab. Stanisław Balcerkiewicz (UAM, Poznań), prof. dr hab. Stanisław Cieśliński (AŚ, Kielce), prof. nadzw. dr hab. Krystyna Czyżewska (UŁ, Łódź), prof. dr hab. Władysław Matuszkiewicz (UW Warszawa), prof. dr hab. Krzysztof Rostański (UŚI, Katowice), prof. dr hab. Waldemar Żukowski (UAM, Poznań).

Wiadomości Botaniczne:

Redaktor Naczelny: dr hab. Stefania Loster, (UJ Kraków), Sekretarz Redakcji: dr Piotr Köhler (UJ, Kraków). Członkowie Redakcji: prof. dr hab. Adam Boratyński (Instytut Dendrologii PAN, Kórnik), dr Jan J. Wójcicki (IB PAN, Kraków), prof. dr hab. Alicja Zemanek (UJ, Kraków). Rada Redakcyjna: przewodniczący – prof. dr hab. Kazimierz Zarzycki (IB PAN, Kraków); zastępca przewodniczącego – prof. dr hab. Romana Czupik (UJ, Kraków); sekretarz – dr Piotr Köhler (UJ, Kraków); członkowie – prof. dr hab. Kazimierz Browicz (Instytut Dendrologii PAN, Kórnik), prof. dr hab. Stanisław Cieśliński (AŚ, Kielce), prof. dr hab. Jerzy Fabiszewski (AR, Wrocław), prof. dr hab. Janusz B. Faliński (UW, Warszawa-Białowieża), prof. dr hab. Krystyna Grodzińska (IB PAN, Kraków), dr hab. Andrzej Jankun (UJ, Kraków), prof. dr hab. Alina Kacperska-Lewak (UW, Warszawa), prof. dr hab. Maria Ławrynowicz (UŁ, Łódź), prof. dr hab. Tomasz Majewski (SGGW, Warszawa), prof. dr hab. Zbigniew Mirek (Instytut Botaniki PAN, Kraków), prof. dr hab. Romuald Olaczek (UŁ, Łódź), prof. dr hab. Krzysztof Rostański (UŚI, Katowice), prof. dr hab. Tomasz J. Wodzicki (SGGW, Warszawa), prof. dr hab. Władysław Wojewoda (Instytut Botaniki PAN, Kraków), prof. dr hab. Ewa Zastawniak (IB PAN, Kraków), dr hab. Bogdan Zemanek (Ogród Botaniczny UJ, Kraków), dr hab. Elżbieta Zenkteler (UAM, Poznań).

Rocznik Dendrologiczny:

Redaktor Naczelny: dr inż. Władysław Danielewicz, (AR Poznań), Sekretarz Redakcji: dr inż. Tomasz Maliński (AR, Poznań). Członkowie Redakcji: prof. dr hab. Jerzy Tumiłowicz (Arboretum SGGW, Rogów), prof. dr hab. Jerzy Zieliński (Instytut Dendrologii PAN, Kórnik). Rada Redakcyjna: przewodniczący – prof. dr hab. Janusz Hereźniak (UŁ, Łódź); sekretarz – dr inż. Tomasz Maliński (AR, Poznań); członkowie – dr inż. Tomasz Bojarczuk (Instytut Dendrologii PAN, Kórnik), prof. dr hab. Władysław Bugała (Instytut Dendrologii PAN, Kórnik), prof. dr hab. Mieczysław Czekalski (AR, Poznań), dr inż. Władysław Danielewicz (AR, Poznań), prof. dr hab.

Tomasz Nowak (Ogród Botaniczny UW, Wrocław), prof. dr hab. Romuald Olaczek (UŁ, Łódź), prof. dr hab. Aleksandra Stachak (AR, Szczecin), prof. dr hab. Tomasz J. Wodzicki (SGGW, Warszawa).

Biuletyn Ogrodów Botanicznych, Muzeów i Zbiorów:

Redaktor Naczelny: doc. dr hab. Jerzy Puchalski, (Ogród Botaniczny – CZRB PAN, Warszawa-Powsin), Zastępca Redaktora Nacz.: prof. dr hab. Jan J. Rybczyński (Ogród Botaniczny – CZRB PAN, Warszawa-Powsin), Sekretarz Redakcji: mgr Wiesław Gawryś (Ogród Botaniczny – CZRB PAN, Warszawa-Powsin), Członek Redakcji: prof. dr hab. Marian Saniewski (ISK, Skierniewice). Rada Redakcyjna: przewodniczący – prof. dr hab. Władysław Bugała (Instytut Dendrologii PAN, Kórnik); członkowie – prof. dr hab. Jan Kozłowski (Instytut Roślin i Przetworów Zielarskich, Poznań), prof. dr hab. Aleksander Łukasiewicz (SGGW, Warszawa), prof. dr hab. Tomasz Nowak (Ogród Botaniczny UW, Wrocław), prof. dr hab. Halina Piękoś-Mirkowa (IOP PAN, Kraków), doc. dr hab. Jerzy Puchalski (Ogród Botaniczny – CZRB PAN, Warszawa-Powsin), prof. dr hab. Jerzy Tumiłowicz (Arboretum SGGW, Rogów), dr Hanna Werblan-Jakubiec (Ogród Botaniczny UW, Warszawa), prof. dr hab. Adam Zając (Instytut Botaniki UJ, Kraków), dr hab. Bogdan Zemanek (Ogród Botaniczny UJ, Kraków).

Komisję Medalu im. W. Szafera tworzą: prof. dr hab. Jerzy Fabiszewski, prof. dr hab. Krystyna Grodzińska, dr hab. Grzegorz Jackowski, prof. UAM, prof. dr hab. Maria Olszewska, prof. dr hab. Stefan Zajączkowski.

W skład Kapituły Medalu im. B. Hryniewieckiego zostali powołani: prof. dr hab. Maria Charzyńska, prof. dr hab. Wiesław Fałtynowicz, dr hab. Jacek Herbich, prof. UG, dr hab. Jan Holeksa, dr hab. Bogdan Jackowiak, prof. UAM, dr hab. Wiesław Mułenko, prof. dr hab. Zofia Starck.

Posiedzenia plenarne były ponadto poświęcone bieżącym sprawom Towarzystwa. Omawiano sytuację Biblioteki PTB oraz dyskutowano nad trudną sytuacją finansową.

II. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Towarzystwo nie prowadzi bezpośredniej działalności naukowej natomiast czynnie uczestniczy w jej organizacji i upowszechnianiu. Ważnym przejawem aktywności na tym polu jest organizacja sympozjów, konferencji, sesji naukowych służących wymianie

myśli naukowej i integracji społeczności botanicznej. W roku 2002 sekcje i oddziały PTB zorganizowały 18 ogólnopolskich spotkań naukowych. Ponadto członkowie poszczególnych oddziałów i sekcji spotykali się na posiedzeniach naukowych na terenie kraju. W posiedzeniach tych uczestniczyli również sympatycy Towarzystwa, uczniowie szkół średnich, nauczyciele, studenci. W roku sprawozdawczym odbyło się 121 posiedzeń naukowych w oddziałach Towarzystwa, na których wygłoszono łącznie 144 referatów (Tabela 2).

W roku 2002 oddziały i sekcje Towarzystwa zorganizowały lub współorganizowały następujące ogólnopolskie spotkania naukowe:

1. „Aktualne kierunki i perspektywy badań w geobotanice”, seminarium geobotaniczne – 16 lutego, Warszawa (organizator: Sekcja Geobotaniki i Szaty Roślinnej);
2. „Biologia – to można polubić” – 13 kwietnia, Warszawa (organizator: Oddział Warszawski);
3. „Historia roślinności Polski w późnym wistulianie i holocenie w świetle map izopolowych wybranych taksonów drzew i roślin zielnych” – 18 kwietnia, Kraków (organizator: Sekcja Paleobotaniczna);
4. „Rodzaje materiałów teledetekcyjnych i możliwości ich interpretacji w naukach o środowisku” – 20 kwietnia, Warszawa (organizator: Sekcja Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej);
5. „Wiek XXI – schyłek czy stulecie systematyki?” – 18 maja, Warszawa (organizator: Oddział Warszawski);
6. „Polskie kolekcje dendrologiczne i ich wykorzystanie” – 21–22 maja, Kórnik – konferencja połączona z jubileuszem 55-lecia pracy naukowej prof. dr hab. Władysława Bugały. Podczas konferencji Jubilatowi nadano tytuł Honorowego Przewodniczącego Sekcji Dendrologicznej PTB (organizator: Sekcja Dendrologiczna);
7. „Woda i światło w życiu rośliny” – 8 czerwca, Warszawa (organizator: Oddział Warszawski);
8. XXI Międzynarodowe Sympozjum Fykologiczne „Głony różnych ekosystemów – problemy ochrony, ekologii i taksonomii” – 13–16 czerwca, Sosnowka Górna – Karpacz – (organizator: Sekcja Fykologiczna);
9. „Rośliny reliktowe Puszczy Kampinowskiej” – 15 czerwca, Warszawa (organizator: Oddział Warszawski);
10. III Toruńskie Seminarium Ekologiczne „Migracje – Inwazje – Osteje” – 21–23 czerwca, Toruń (współorganizator: Oddział Toruński);
11. „Hałda przemysłowa – obiekt obserwacji proce-

sów biologicznych” – 20 czerwca, Katowice (organizator: Oddział Śląski, Oddział Warszawski);

12. XVIIth International Congress on Sexual Plant Reproduction „Sexual Plant Reproduction in Nature and the Laboratory” – 9–13 lipca, Lublin. Prezentacje konferencyjne zostały opublikowane w *Acta Biol. Cracoviensa* (współorganizator: Oddział Lubelski);
13. XVII Zjazd Lichenologów Polskich „Zagrożone gatunki porostów (grzybów zlichenizowanych) – ekologia, przyczyny zagrożeń, problemy ochrony” – 9–14 września, Olsztyn-Kalborka (współorganizator: Sekcja Lichenologiczna i Oddział Olsztyński);
14. „Flora miast” – 12–13 wrzesień, Myślecin – Bydgoszcz (organizator: Oddział Bydgoski); warsztaty briologiczne „Mszaki piętra subalpejskiego i alpejskiego Karkonoszy – zróżnicowanie gatunkowe i zmienność ekotopowa”; „Wybrane zagadnienia z briotaksonomii” – 13–17 wrzesień, Karpacz (organizator: Sekcja Briologiczna);
15. „Geologia torfowisk Borów Tucholskich” – 17–19 październik, Poznań – seminarium, (współorganizator: Sekcja Paleobotaniczna);
16. „Śmierć komórek, która warunkuje prawidłowy rozwój czyli apoptoza w rozwoju osobniczym” – 30 listopada, Warszawa (organizator: Oddział Warszawski); seminarium „Torfowiska Borów Tucholskich – genetyka i budowa geologiczna” – 9 grudnia, Poznań (współorganizator: Sekcja Paleobotaniczna).
17. W ramach działalności naukowej Sekcja Pteridologiczna prowadzi prace nad inwentaryzacją i waloryzacją arkuszy zielnikowych ze zbiorami pteridologicznymi na terenie kraju, a Sekcja Historii Botaniki gromadzi materiały archiwalne dotyczące polskiej botaniki.

Członkowie Towarzystwa czynnie uczestniczyli w życiu naukowym biorąc udział w licznych konferencjach, sympozjach i sesjach na forum krajowym i międzynarodowym.

III. WSPÓŁPRACA NAUKOWA Z TOWARZYSTWAMI I ORGANIZACJAMI NA TERENIE KRAJU

Oddziały i Sekcje Towarzystwa prowadzą stałą lub okresową współpracę z licznymi organizacjami rządowymi i pozarządowymi oraz towarzystwami na terenie kraju. Współpracują z placówkami naukowymi oraz zarządami obszarów chronionych: parków narodowych, parków krajobrazowych itp.

Ważnym aspektem działalności Towarzystwa jest

współpraca Oddziałów i Sekcji Towarzystwa oraz członków z lokalnymi władzami: Urzędami Miejskimi i Wojewódzkimi, Wojewódzkimi Konserwatorami Przyrody. W roku 2002 Oddział Bydgoski nawiązał również współpracę z władzami sołectw i starostw na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego.

Wielu członków Polskiego Towarzystwa Botanicznego współpracuje z Komitetem Badań Naukowych wchodząc w skład zespołów i komisji oraz pełniąc funkcje recenzentów. Członkowie PTB uczestniczą w pracach Komitetów PAN (Komitet Botaniki, Komitet Historii Nauki i Techniki, Komitet Ekologii, Komitet Ochrony Przyrody, Komitet Człowiek i Środowisko oraz Zmiany Globalne przy Prezydium PAN, Komisja Historii Nauki i Techniki przy I Wydziale PAN, Komisja Historii Nauki Polskiej Akademii Umiejętności).

W wielu organizacjach rządowych i pozarządowych członkowie PTB zajmują istotne stanowiska wchodząc w skład zarządów i rad.

Poniżej podano przykłady jednostek, z którymi współpracują Oddziały i Sekcje Towarzystwa (wykaz nie uwzględnia placówek naukowych): Centra Edukacji Ekologicznej (Oddz.: Bydgoski, Gdański, Śląski, Toruński); Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska (Oddz. Śląski); leśne kompleksy promocyjne (Oddz.: Gdański, Lubelski, Toruński); Leśny Park Kultury i Wypoczynku (Oddz. Bydgoski (projekt arboretum); Liga Ochrony Przyrody (Oddz.: Bydgoski, Krakowski, Lubelski, Łódzki, Olsztyński, Skierniewicki, Szczeciński, Warszawski); Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne (Oddz. Lubelski); Klub Przyrodników (Oddz.: Gdański, Szczeciński); Łódzkie Stowarzyszenie „Film – Przyroda – Kultura” (Oddz. Łódzki); Międzynarodowe Miasteczko Edukacji Ekologicznej w Rogoźniku (Oddz. Śląski); Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu (Oddz.: Gdański, Lubelski); Ministerstwo Środowiska (Oddz.: Gdański, Warszawski); Muzea Archeologiczne (Oddz. Gdański, S. Paleobotaniczna); Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Oddz.: Lubelski, Olsztyński, Śląski); Ogrody Botaniczne i Arboreta (Oddz.: Bydgoski, Gdański, Krakowski, Lubelski, Łódzki, Skierniewicki, Śląski, Warszawski, Wrocławski, S. Dendrologiczna, S. Ogrodów Botanicznych); Ośrodek Badania Alergenów (Oddz. Lubelski); Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej w Kliniskach (Oddz. Szczeciński); Polska Asocjacja Krajobrazu (Oddz. Lubelski); Polski Klub Ekologiczny (Oddz.: Śląski, Wrocławski); Polski Związek Fotografików Przyrody (Oddz.: Krakowski, Lubelski, Łódzki, Toruński, S. Ogrodów Botanicznych i Arboretów); Polskie Towarzystwo Aler-

gologiczne (Oddz. Gdański, S. Paleobotaniczna); Polskie Towarzystwo Biochemiczne (Oddz.: Olsztyński, Toruński); Polskie Towarzystwo Chirurgów Drzew (S. Dendrologiczna); Polskie Towarzystwo Ekologiczne (Oddz.: Gdański, Lubelski, Olsztyński, Toruński; S. Dendrologiczna); Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne (S. Mikologiczna); Polskie Towarzystwo Fitopatologiczne (Oddz.: Olsztyński, Wrocławski, S. Mikologiczna); Polskie Towarzystwo Geograficzne (Oddz. Toruński); Polskie Towarzystwo Gleboznawcze (Oddz. Olsztyński); Polskie Towarzystwo Higieniczne (S. Mikologiczna); Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne (Oddz.: Białostocki, Lubelski; S. Fykologiczna); Polskie Towarzystwo Hydrologiczne (S. Fykologiczna); Polskie Towarzystwo Lekarskie (S. Mikologiczna); Polskie Towarzystwo Leśne (Oddz.: Gdański, Lubelski); Polskie Towarzystwo Miłośników Kaktusów (Oddz. Lubelski); Polskie Towarzystwo Nauk Agrotechnicznych (Oddz. Olsztyński); Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych (Oddz.: Lubelski, Skierniewicki); Polskie Towarzystwo Ogrodów Botanicznych (S. Ogrodów Botanicznych i Arboretów, S. Dendrologiczna); Polskie Towarzystwo Parazytologiczne (Oddz. Olsztyński); Polskie Towarzystwo Przyrodników im. M. Kopernika (Oddz.: Białostocki, Krakowski, Łódzki, Toruński); Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (Oddz.: Bydgoski, Szczeciński, Toruński); Polskie Towarzystwo Zakażeń Szpitalnych (S. Mikologiczna); Porozumienie na Rzecz Ochrony Mokradeł (Oddz.: Gdański, Szczeciński); Pracownia Zachowania Różnorodności Biologicznej Górnego Śląska (Oddz. Śląski); regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych i Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej (Oddz.: Bydgoski, Gdański, Krakowski); regionalne Towarzystwa Naukowe (TN): Częstochowskie TN, Gdańskie TN, Kieleckie TN, Lubelskie TN, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej w Lublinie, Łódzkie TN, Szczecińskie TN, Toruńskie TN, Wrocławskie TN, Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Ogrodnictwa CITO, Pszczelnicze TN; Stowarzyszenie Bioregion Ziemi Kujawsko-Dobrzyńskiej we Włocławku (Oddz. Toruński); Stowarzyszenie Ekologiczne w Barcinie (Oddz. Bydgoski); Stowarzyszenie Regionalne na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju w Gorzowie Wlkp. (Oddz. Toruński); Towarzystwo Ekologiczno-Kulturalne w Bobolicach (Oddz. Szczeciński); Wojewódzki Związek Pszczelarzy i Spółdzielnia Pszczelarska „Apis” w Lublinie (Oddz. Lubelski); Zamek Królewski na Wawelu (S. Paleobotaniczna); Związek Szkółkarzy Polskich (S. Ogrodów Botanicznych i Arboretów).

IV. WSPÓŁPRACA NAUKOWA TOWARZYSTWA Z ORGANIZACJAMI ZAGRANICZNYMI

Przejawem współpracy naukowej Towarzystwa z organizacjami zagranicznymi jest przynależność sekcji do federacji towarzystw:

– Sekcja Biochemii Roślin jest członkiem Federacji Europejskich Towarzystw Fizjologii Roślin (FESPP) oraz członkiem International Association of Plant Physiologist (IAPP). XIV Kongres FESPP odbędzie w Polsce (w Krakowie) w 2004 r. Prof. dr hab. F. Dubert, przewodniczący Sekcji Biochemii Roślin z PAN w Krakowie został wybrany prezydentem FESPP na lata 2002–2004;

– Grupa palinologiczna z Sekcji Paleobotanicznej jest afiliowana przy Międzynarodowej Federacji Towarzystw Palinologicznych jako Polskie Towarzystwo Palinologiczne. Przedstawicielem Polski w tej Federacji jest dr M. Malkiewicz (UWr);

– Członkowie Sekcji Anatomii, Cytologii i Embriologii Roślin są członkami International Association of Sexual Plant Reproduction Research.

Ponadto Sekcja Lichenologiczna współpracuje z British Lichen Society, Nordic Lichen Society oraz Bryologiczno-Lichenologiczne Sekcje CBS (Česka Botanická Společnost), Institute of Botany – Department of Mycology, Vilnius, Lithuania; Institute of Botany, National Academy of Sciences, Kiev, Ukraine; Oddział Gdański współpracuje z European Pollen Database; Oddział Szczeciński bierze udział w pracach Komisji Helsińskiej (Baltic Marine Environment Protection Commission); Oddział Olsztyński współpracuje z Europejskim Stowarzyszeniem Roślin Strączkowych oraz Federacją Europejskich Towarzystw Fizjologii Roślin; Sekcja Dendrologiczna współpracuje z Międzynarodowym Towarzystwem Uprawy i Ochrony Drzew; Sekcja Dendrologiczna współpracuje z Niemieckim Towarzystwem Przyjaciół Cisa oraz Niemieckim Towarzystwem Arboretów (w roku 2002 dendrolodzy niemieccy odwiedzili Kórnik i Rogalin).

Członkowie Towarzystwa są także członkami różnych towarzystw i stowarzyszeń zagranicznych. Pełnią również istotne funkcje w zarządach i radach: prof. dr hab. M. Ławrynowicz z Oddz. Łódzkiego jest prezydentem European Council for Conservation of Fungi, prof. dr hab. M. Latałowa z Oddz. Gdańskiego jest przedstawicielem Polski w Radzie Konsultacyjnej Europejskiej Palinologicznej Bazy Danych, dr L. Wolejko z Oddz. Szczecińskiego jest członkiem Rady Głównej International Mire Conservation Group, prof. dr hab. J. Szeja z Oddz. Gdańskiego jest członkiem New York Academy of Science.

V. DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Działalność na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego jest bardzo istotnym aspektem działalności Towarzystwa. Przejawia się ona poprzez zaangażowanie oddziałów i sekcji oraz członków Towarzystwa w prace związane z ochroną środowiska przyrodniczego w Polsce. Członkowie Towarzystwa współpracują z wieloma organizacjami, których celem jest ochrona środowiska przyrodniczego. Współpracują z odpowiednimi jednostkami, komisjami i komitetami na wszystkich szczeblach administracji państwowej. Są członkami rad naukowych i społeczno-naukowych obszarów chronionych. Wykonują ekspertyzy i opiniują plany ochrony. Udzielają różnych konsultacji jednostkom państwowym i organizacjom pozarządowym. Pełnią funkcję biegłych do spraw ochrony środowiska.

Członkowie Towarzystwa wchodzi w skład wielu organów decydujących o ochronie środowiska przyrodniczego w Polsce, np. prof. dr hab. Romuald Olaczek jest przewodniczącym Komisji Parków Narodowych i Rezerwatów Przyrody Państwowej Rady Ochrony Przyrody; głównym Konserwatorem Przyrody w Ministerstwie Środowiska jest prof. dr hab. Ewa Symonides; prof. dr hab. Waldemar Żukowski jest przewodniczącym Komitetu Botaniki PAN, prof. dr hab. Tomasz Wodzicki jest honorowym przewodniczącym Komitetu Botaniki PAN, prof. dr hab. Stefan Zajączkowski jest wiceprzewodniczącym Komitetu Botaniki PAN, prof. dr hab. Krystyna Grodzińska jest wiceprzewodniczącą Komitetu Ekologii PAN, prof. dr hab. Jerzy Fabiszewski jest przewodniczącym Komisji Ochrony Środowiska PAN, prof. dr hab. Maria Ławrynowicz jest wiceprzewodniczącą Komisji Ochrony Przyrody PAN, prof. dr hab. Zbigniew Mirek jest wiceprzewodniczącym Komitetu Ochrony Przyrody PAN, dr hab. Jacek Herbich, prof. UG pełni funkcję eksperta Ministerstwa Środowiska w sprawach Dyrektywy Habitatowej oraz jest członkiem Komitetu Sterującego i Zespołu Wykonawczego Projektu „Natura 2000”.

Członkowie Oddziałów współpracują także z lokalnymi organizacjami mającymi na celu ochronę środowiska np. Oddział Szczeciński współpracuje ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ochrony Dziedzictwa „Młyn–Papiernia” w Barlinku, a Oddział Gdański i Szczeciński z „Porozumieniem na Rzecz Ochrony Mokradeł”. Oddział Toruński współpracuje ze Stowarzyszeniem „Bioregion Ziemi Kujawsko-Dobrzyńskiej” oraz Stowarzyszeniem Regionalnym na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju w Gorzowie

Wlkp. Na podkreślenie zasługuje działalność oddziału Bydgoskiego PTB w promocji wartości przyrodniczych na terenie sołectw i starostw. W zakresie tej działalności Oddział ogłosił akcję „Każdą wieś ma swoją aleję” na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, a członkowie oddziału wzięli czynny udział w sadzeniu lipowej „Alei Odnowy Wsi” w sołectwie „Małe Rudy” (950 m) oraz w programie „Odnowy Wsi” w Starostwie Powiatowym Nakło.

W opracowywaniu planów ochrony przyrody obiektów chronionych, wizjach lokalnych, sporządzaniu dokumentacji nowych obiektów oraz interwencjach lokalnych brali udział m.in. członkowie oddziałów: Bydgoskiego, Gdańskiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Łódzkiego, Olsztyńskiego, Poznańskiego, Szczecińskiego, Śląskiego, Warszawskiego, Wrocławskiego oraz Sekcji Lichenologicznej.

Poniżej podano kilka przykładów współpracy Oddziałów z jednostkami mającymi na celu ochronę środowiska przyrodniczego: Komisja Kształtowania Przestrzeni Polski Północnej PAN (Oddz.: Gdański, Szczeciński); Komisja Utylizacji Odpadów i Ochrony Środowiska (Oddz. Śląski); Lasy Państwowe (Oddz.: Bydgoski, Gdański, Krakowski, Lubelski, Szczeciński, Toruński); Liga Ochrony Przyrody (Oddz.: Bydgoski, Krakowski, Lubelski, Łódzki, Olsztyński, Skierniewicki, Szczeciński, Warszawski); Wojewódzka Komisja Ochrony Przyrody (Oddz.: Bydgoski, Gdański, Kielecki, Lubelski, Łódzki, Szczeciński, Śląski, Toruński); Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Oddz.: Lubelski, Olsztyński, Śląski); Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (S. Fykologiczna); Wojewódzki Konserwator Przyrody (Oddz.: Bydgoski, Gdański, Kielecki, Krakowski, Lubelski, Olsztyński, Szczeciński, Śląski, Toruński); Wydział Ochrony Środowiska UW i UM (S. Pteridologiczna, S. Fykologiczna).

VI. UPOWSZECHNIANIE WIEDZY BOTANICZNEJ

Upowszechnianie wiedzy botanicznej jest jednym ze statutowych celów działalności Towarzystwa. Wszystkie oddziały i sekcje Towarzystwa realizują ten cel poprzez organizację licznych wykładów, prelekcji, odczytów, szkoleń, wycieczek przyrodniczych zarówno dla młodzieży szkolnej, nauczycieli, studentów jak również dla szerokiego kręgu odbiorców. Członkowie Towarzystwa popularyzują wiedzę botaniczną również poprzez udział w audycjach radiowych i programach telewizyjnych, a także przez artykuły popularnonaukowe w wielu czasopismach i

książkach. W upowszechnianiu wiedzy botanicznej ważną rolę odgrywa zaangażowanie członków Towarzystwa w organizację Festiwalu Nauki służących przybliżeniu osiągnięć współczesnej nauki społeczeństwu polskiemu. W 2002 roku w organizacji Festiwalu Nauki (FN) w poszczególnych miastach brały udział: Oddział Kielecki w III Kieleckim FN, Oddz. Krakowski w Krakowskim Festiwalu Nauki, Oddz. Łódzki w I Festiwalu Nauki i Sztuki w Łodzi, Oddział Wrocławski we Wrocławskim FN, Oddział Warszawski w Warszawskim FN, Oddział Szczeciński w „II Zachodniopomorskich Spotkaniach z Nauką” oraz „Zachodniopomorskich Spotkaniach z Nauką w Wałczu”. Podczas trwania Festiwalu Nauki członkowie PTB wygłaszali referaty, przeprowadzali pokazy i prezentacje, organizowali wystawy tematyczne, prowadzili wycieczki przyrodnicze.

Oddziały współpracują na stałe z wieloma szkołami – zarówno poprzez współpracę z nauczycielami jak również z młodzieżą szkolną. Zarząd Oddziału Toruńskiego posiada funkcję członka Zarządu do współpracy ze szkołami. W ramach tej działalności odbywają się regularne prelekcje – w roku 2002 było ich siedem (dla ok. 1300 uczniów). Uczniowie szkół średnich, nauczyciele i studenci uczestniczą w posiedzeniach naukowych Oddziałów i Sekcji. Członkowie Oddziałów i Sekcji PTB biorą udział w specjalistycznych szkoleniach dla nauczycieli oraz organizują liczne wycieczki, prelekcje, demonstracje, w których biorą udział uczniowie i nauczyciele szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich.

Do działań mieszczących się w zakresie upowszechniania wiedzy botanicznej zalicza się także sprawowanie opieki nad Kołami Studenckimi. Opiekę taką sprawuje Oddział Białostocki, Kielecki, Szczeciński i Toruński.

W roku 2002 członkowie Zarządu Oddz. Śląskiego brali udział w przekazaniu szkołom ponadpodstawowym sprawnych mikroskopów optycznych będących w wyposażeniu Katedr Wydziału Biologii UŚ. Członkowie Sekcji Anatomii, Cytologii i Embriologii Roślin przekazują szkołom preparaty biologiczne, tablice i mikroskopy.

Dr K. Burkiewicz z Oddz. Gdańskiego i dr hab. B. Czarnicka, prof. UMCS z Oddz. Lubelskiego są rzeczoznawcami podręczników szkolnych zatwierdzanych przez MENiS.

Prelekcje dla szerokiego kręgu odbiorców połączone często z koncertami odbywały się w Ogrodach Botanicznych Krakowa i Wrocławia organizowane przez członków Sekcji Ogródów Botanicznych i Arboretów. Sekcja Dendrologiczna organizuje coroczne Dni Azalii i Różaneczników w Arboretum Kórnickim.

Tabela 1. Władze Oddziałów PTB w 2002 roku.

Oddział	Data wyboru obecnych władz	Przewodniczący	Wiceprzewodniczący	Sekretarz	Skarbnik
Białostocki	9.11.2001	dr M. Orłowska	dr E. Pirożnikow	dr G. Łaska	dr B. Kiziewicz
Bydgoski	12.06.2001	dr inż. E. Krasicka-Korczyńska	prof. dr hab. M. Jassem	dr inż. G. Żurek	mgr K. Sawilska
Gdański	5.04.2000	dr hab. J. Herbich, prof. UG	prof. dr hab. D. Szlachetko	dr M. Badura	dr P. Rutkowski
Kielecki	15.05.2001	dr J. Łuszczynski	dr A. Świercz	dr A. Przemyski	dr K. Toborowicz
Krakowski	22.03.2001	dr hab. A. Jankun	dr K. Wołowski	mgr J. Cabała	dr hab. K. Towpasz
Lubelski	16.11.2001	prof. dr hab. E. Weryszko-Chmielewska	dr M. Kucharczyk	dr M. Masierowska	mgr inż. B. Żuraw
Łódzki	5.06.2001	prof. dr hab. J. Jakubowska-Gabara	prof. dr hab. K. Marciniak	dr D. Michalska-Hejduk	dr J. Patykowski
Olsztyński	11.06.2001	prof. dr hab. B. Polakowski	dr hab. P. Stypiński, prof. UWM	mgr M. Woźniak	mgr I. Łaźniewska
Poznański	16.05.2001	prof. dr hab. L. Burchardt	dr hab. A. Werner	dr M. Pelechaty	mgr P. M. Owsiany
Skierniewicki	16.03.1999	dr R. Górecki	dr H. Bryk	dr M. Podwyszyńska	dr L. Kawa-Miszczak
Szczeciński	4.06.2001	prof. dr hab. S. Friedrich	prof. dr hab. A. Witkowski	mgr inż. U. Banaś	prof. dr hab. W. Bacieczko
Śląski	4.04.2001	dr hab. R. Ciepał	dr A. Rostański	dr I. Łukasik	dr T. Zaufal
Toruński	25.03.2001	dr hab. T. Załuski	dr hab. A. Nienartowicz	mgr I. Paszek	dr L. Rutkowski
Warszawski	5.06.2001	dr hab. M. Wierzbička, prof. UW	dr B. Maciejewska	dr R. Karwowska	dr T. Tykarska
Wrocławski	28.06.2001	dr hab. K. Kromer, prof. UW _r		dr M. Mularczyk	dr E. Szczęśniak

Upowszechnianie wiedzy botanicznej odbywa się także poprzez organizację konkursów dla dzieci i młodzieży. Przykładem takiej działalności jest coroczna organizacja Konkursu Dendrologicznego pod hasłem „Znam drzewa i krzewy” przez Sekcję Dendrologiczną przy Oddziale Łódzkim. W roku 2002 odbyła się XIX edycja tego konkursu. III edycja konkursu została zorganizowana w Częstochowie pod przewodnictwem prof. dr hab. Janusza Hereźniaka przy współudziale Zarządu Okręgu LOP w Częstochowie.

Członkowie Sekcji Ogródów Botanicznych i Arboretów w wielu miastach przeprowadzają konkursy przyrodnicze i rysunkowe dla dzieci i młodzieży. Wszystkie Oddziały i Sekcje Towarzystwa zaangażo-

wane są w organizację Olimpiady Biologicznej dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Członkowie Oddz. Szczecińskiego współorganizowali Wojewódzki Konkurs Biologiczny dla młodzieży szkolnej oraz konkurs dla dzieci szkolnych o Puszczy Bukowej. Oddział Bydgoski współorganizował „Forum wiedzy interdyscyplinarnej” w Starostwie Żnin. Oddział Toruński przeprowadził kolejną edycję Konkursu na najlepszą pracę magisterską o tematyce botanicznej z zakresu biologii ogólnej i molekularnej oraz biologii środowiskowej.

Upowszechnianiu wiedzy botanicznej sprzyjają wystawy organizowane przez członków Towarzystwa. Członkowie Sekcji Mikologicznej zorganizowa-

Tabela 2. Dane liczbowe Oddziałów PTB w 2002 roku.

Oddział	Liczba członków									Liczba posiedzeń	Liczba referatów	Liczba preleg. zagran.
	ogólnie	zwyczajni	nadzwyczajni	honorowi	zagraniczni	emerytowani	nowi członkowie	wystąpiło	członkowie wspierający			
Białostocki	26	26	–	–	–	–	1	3	–	1	1	
Bydgoski	38	11	18	–	–	–	–	–	–	4	4	
Gdański	89	77	11	1	–	–	1	5	–	4	4	
Kielecki	25	25	–	–	–	–	–	–	–	1	1	
Krakowski	206	160	23	4	5	14	7	–	–	26	25	1
Lubelski	102	95	7	1	7	10	5	–	–	12	12	
Łódzki	112	48	52	2	1	9	1	1	3	8	6	
Olsztyński	46	28	14	1	–	3	–	–	–	6	5	1
Poznański	212	130	48	–	–	34	–	19	–	22	23	2
Skierniewicki	40	30	–	1	–	10	–	–	1	3	4	
Szczeciński	50	15	35	–	–	5	–	–	1	5	5	
Śląski	96	76	20	–	–	–	5	–	–	8	7	
Toruński	53	44	3	2	–	4	1	–	–	9	11	
Warszawski	240	172	62	6	–	–	9	19	3	5	25	
Wrocławski	97	64	9	3	1	20	5	–	–	7	7	
Łącznie	1432	1000	302	21	14	110	36	46	8	121	140	4

wali kilka wystaw grzybów na terenie kraju m.in. w Ogrodzie Botanicznym w Łodzi, a stałe wystawy znajdują się w Łodzi w Muzeum Geologicznym i na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska oraz w Muzeum Przyrodniczym w Chrzanowie. Członkowie Sekcji Dendrologicznej współorganizowali wystawę roślin wrzosowatych w Ogrodzie Botanicznym w Łodzi. W Muzeum Geologicznym UE członkowie sekcji Lichenologicznej przygotowali stałą ekspozycję porostów charakteryzujących środowiska przyrodnicze Polski Środkowej.

W roku 2002 odbyło się także kilka wystaw fotografii przyrodniczej: w Oddziale Lubelskim odbyły się dwie wystawy (galeria „Pod palmą” w UMCS – komisarz dr M. Kucharczyk), w Oddziale Krakowskim (Sekcja Historii Botaniki) – dwie wystawy fotograficzne i dwie wystawy malarstwa, w Sekcji Lichenologicznej – dwie wystawy autorskie członków Sekcji (Kraków, Zwierzyniec).

Członkowie Towarzystwa udzielają także porad i

konsultacji zarówno instytucjom, stowarzyszeniom jak również pojedynczym osobom.

Wyrazem upowszechniania działalności Towarzystwa jest publikowanie informacji o Oddziałach, a także o konferencjach, zjazdach i sympozjach, w których członkowie Towarzystwa biorą udział. Informacje te zamieszczane są w *Wiadomościach Botanicznych*. Informacje o bieżących wydarzeniach w poszczególnych Oddziałach (np. plany posiedzeń) umieszczane są w wersji elektronicznej na stronie internetowej (<http://ptb.ib-pan.krakow.pl/>).

VII. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

W 2002 roku Towarzystwo prowadziło działalność wydawniczą korzystając z pomocy finansowej Komitetu Badań Naukowych. Z funduszy przyznanych na 2002 r. ukazały się następujące tomy wydawnictw Towarzystwa:

Tabela 3. Władze Sekcji PTB w 2002 roku.

Sekcja	Data wyboru obecnych władz	Przewodniczący	Wiceprzewodniczący	Sekretarz
Anatomii, Cytologii i Embriologii Roślin	9.06.2001	prof. dr hab. M. Charzyńska	dr hab. A. Jankun	dr hab. A. Majewska-Sawka
Briologiczna	26.09.2001	dr E. Fudali		
Dendrologiczna	25.09.2001	prof. dr hab. J. Hereźniak	prof. dr J. Tumiłowicz	dr J. Krzemińska-Freda
Fizjologii i Biochemii Roślin	25.09.2001	prof. dr hab. F. Dubert	dr A. Rzepka	dr hab. P. Wojtaszek
Fykologiczna	13.06.2002	prof. dr hab. L. Burchardt	prof. dr hab. B. Rakowska	Dr B. Messyasz
Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej		p.o. prof. J. B. Faliński		
Historii Botaniki	22.02.2001	prof. dr hab. A. Zemanek	prof. dr hab. T. Majewski	dr P. Köhler
Kultur Tkankowych Roślin	26.09.2001	doc. dr hab. T. Orlikowska	dr hab. E. Zentkeler	dr R. Mól
Lichenologiczna	25.09.2001	prof. dr hab. K. Czyżewska	prof. dr hab. J. Kiszka	dr U. Bielczyk
Mikologiczna	16.09.1998	prof. dr A. Skirgiełło	prof. dr M. Lisiewska	dr S. Czyżewska
Ogrodów Botanicznych i Arboretów	21.05.2002	dr M. Lankosz-Mróz	Mgr E. Jeżak	mgr T. Bielska
Paleobotaniczna	27.06.2000	prof. dr hab. A. Sadowska	dr S. Florjan	dr W. Granoszewski
Pteridologiczna	26.09.2001	prof. dr hab. H. Piękoś-Mirek		dr hab. E. Zentkeler

- *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* vol. 70 (z.1, 2, 3, 4) – 56 arkuszy,
- *Wiadomości Botaniczne* vol. 46 (z.1/2 i z.3/4) – 25,3 arkusza,
- *Acta Mycologica* vol. 37 (z.1 i z.2) – 14 arkuszy,
- *Acta Agrobotanica* vol. 55 (z.1 i z.2) – 32,8 arkuszy,
- *Rocznik Dendrologiczny* vol. 50 – 15,6 arkusze,
- *Monographiae Botanicae* vol. 90 – 20,5 arkuszy,
- *Biuletyn Ogrodów Botanicznych, Muzeów i Zbiorów* vol. 11 – 10 arkuszy.

Działalność wydawnicza Oddziałów i Sekcji:

Erdman Z. (red.) 2002. *Osobliwości przyrodniczo-krajobrazowe Czarcich Gór zwanych Diabelcami*. Świecie – wydawnictwo przygotowane przez członków Oddziału Bydgoskiego;

Stuchlik I., Ziemińska-Tworzydło M., Kohlman-Adamska A., Grabowska L., Ważyńska H. 2002. *Atlas of pollen and spores of the Polish Neogene, vol.2 – Gymnosperms*. Szafer Institute of Botany

PAN, Kraków – wydawnictwo przygotowane przez członków Sekcji Paleobotanicznej;

„*Głony różnych ekosystemów*” – materiały konferencyjne XXI Międzynarodowej Konferencji Sekcji Fykologicznej PTB. (nr ISBN: 83–916946–1–5);

Oddział Krakowski wydał dwa numery „*Biuletynu Informacyjnego*” (nr 58–59) zawierającego programy posiedzeń „czwartkowych” i informacje dla członków Oddziału;

Sekcja Pteridologiczna wydała cztery numery „*Biuletynu Pteridologicznego*” z informacjami dla członków Sekcji, ważniejszych konferencjach i spotkaniach dotyczących paprotników.

VIII. BIBLIOTEKA PTB

Opracowany księgozbiór Biblioteki PTB obejmował na koniec roku 2002:

- 6510 vol. wydawnictw zwartych (w tym 19 starodruków),
- 18023 odbitek i broszur,

Tabela 4. Dane liczbowe sekcji PTB w 2002 roku.

Sekcja	Liczba członków	Spotkania ogólnosekcyjne				Spotkania Sekcji w Oddziałach	
		liczba spotkań	liczba uczestników	liczba referatów i doniesień	liczba posterów	liczba spotkań	liczba referatów
Anatomii, Cytologii i Embriologii Roślin	96	–	–	–	–	ok. 10	ok. 10
Briologiczna	22	1	17	4	–	–	–
Dendrologiczna	120	1	80	5	23	5	3
Fizjologii i Biochemii Roślin	250	–	–	–	–	b.d.	b.d.
Fykologiczna	146	1	108	12	46	b.d.	b.d.
Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej	b.d.	2	62+34	2	–	b.d.	b.d.
Historii Botaniki	35	2	b.d.	3+12	–	–	–
Kultur Tkankowych Roślin	55	–	–	–	–	b.d.	b.d.
Lichenologiczna	47	1	7	7	10	b.d.	b.d.
Mikologiczna	120	–	–	–	–	20	25
Ogrodów Botanicznych i Arboretów	64	1	b.d.	b.d.	b.d.,		
Paleobotaniczna	50	3	b.d.	b.d.	b.d.	10	10
Pteridologiczna	26	–	–	–	–	–	–
Łącznie	976	12	308	45	79	35	38

– 20845 vol., 807 tytułów wydawnictw ciągłych.

Gromadzenie zbiorów w 2002 roku oparte było wyłącznie na wpływach z wymiany zagranicznej i niewielkim stopniu wymiany krajowej i darów. Biblioteka nie zakupiła żadnych wydawnictw.

Biblioteka utrzymuje kontakty wymiany wydawnictw z 296 kontrahentami zagranicznymi i 12 bibliotekami polskimi. W roku 2002 pięciu kontrahentów zrezygnowało z wymiany.

W 2002 roku do Biblioteki PTB wpłynęło łącznie 194 woluminów, w tym:

- z wymiany zagranicznej 2 tytuły wydawnictw zwartych, 364 egzemplarze wydawnictw ciągłych (140 woluminów, 119 tytułów);
- z wymiany krajowej 2 tytuły wydawnictw zwartych, 24 egzemplarze wydawnictw ciągłych (5 woluminów, 5 tytułów);
- jako dary wpłynęło 12 egzemplarzy wydawnictw zwartych i 139 egzemplarzy wydawnictw ciągłych (22 woluminy, 5 tytułów).

Łączna wartość nowych zbiorów wynosiła 24.980,41 zł (przy wycenie wpływów Biblioteka opiera się na aktualnym średnim kursie walut publikowanym przez NBP).

Małe wpływy wydawnictw zwartych wynikały z dużych zaległości w opracowaniu akcesyjnym i katalogowym książek. Biblioteka wysłała na wymianę tylko 90 egzemplarzy bieżących wydawnictw PTB. Na wysyłkę czeka obecnie 3468 numerów czasopism PTB. Zaległości wynikają z braku funduszy.

Opracowano 77 woluminów wydawnictw ciągłych i 17 woluminów wydawnictw zwartych. Uaktualniono też wykaz tytułów czasopism zagranicznych otrzymywanych przez Bibliotekę i notowanych przez Katalog Centralny Biblioteki Narodowej.

Z Biblioteki na miejscu skorzystały 184 osoby wypożyczając 192 książki, 280 czasopism i 91 odbitek. Poza Bibliotekę wypożyczono 16 książek, 131 czasopism i 7 odbitek. Biblioteka wykonała również kserokopie ze 170 różnych pozycji znajdujących się

w Bibliotece na 1501 stronach dla 30 zamawiających instytucji i osób.

Poza działalnością biblioteczną prowadzona była również wysyłka wydawnictw PTB dla członków honorowych, wysyłane są egzemplarze reklamowe i recenzyjne oraz sprzedaż numerów antykwarycznych. W roku 2002 wysłano tylko 27 egzemplarzy *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* członkom honorowym oraz sprzedano tylko 50 egzemplarzy antykwarycznych i 581 czasopism bieżących za łączną sumę 10.397 zł. Największym kontrahentem Biblioteki był Dom Handlowy Nauki Sp. z o.o. Księgarnia Naukowa w Warszawie (powstała na miejscu zlikwidowanej Księgarni Naukowej ORPAN-Bis).

Pozostała część zamówień będzie realizowana po zakończeniu remontu piwnic i zmianie sytuacji finansowej Biblioteki.

IX. DANE LICZBOWE O DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ TOWARZYSTWA W 2002 ROKU

W roku 2002 Towarzystwo liczyło 1432 członków, w tym 1000 zwyczajnych, 302 nadzwyczajnych i 30 honorowych; przyjęto 36 nowych członków. Liczba członków zmniejszyła się o 46 osób, które zostały skreślone lub wystąpiły.

Szczegółowe dane dotyczące Oddziałów i Sekcji Towarzystwa znajdują się w załączonych tabelach 1–4.

Warto również zaznaczyć pamięć Towarzystwa o zmarłych członkach: w związku z uroczystością Wszystkich Świętych złożono kwiaty i zapalono znicze na grobach botaników w Oddz. Krakowskim i Łódzkim.

Alina STACHURSKA-SWAKOŃ

VARIA

WARTOŚĆ WIEDZY I NAUCZANIA PROFESORA DR ADAMA WODZICZKI

Value of Professor Adam Wodziczko's knowledge and teaching

Prof. dr Adam Wodziczko (1887–1948) to nauczyciel, wielki miłośnik i obrońca ojczystej przyrody. Był on botanikiem o wielostronnych zainteresowaniach, twórcą podstaw nowoczesnej ochrony przyrody jako samodzielnej dyscypliny wiedzy. Dzięki jego zabiegom i projektom utworzone zostały trzy par-

ki narodowe (Wielkopolski, Woliński i Słowiński) oraz dziesiątki rezerwatów. Jego wykłady na temat ochrony przyrody, niegdyś marginesowe w dziedzinie botaniki, a także działania na tym polu obudziły moje zainteresowanie zagadnieniem zdrowotności roślin i skłoniły mnie do specjalizacji w dziedzinie fitopatologii.

Profesor dr A. Wodziczko wszczepiał słuchaczom swoich wykładów zaciekawienie ochroną przyrody, ponieważ mówił o tym z wielkim zaangażowaniem. Słowo „ochrona” zwracało uwagę na niebezpieczeństwo zagrażające największym skarbom, jakimi są naturalne zbiorowiska roślinne oraz pochodzące od nich uprawy, w których zasięg wkracza m.in. technika. Refleksje na ten temat skłaniały do poszukiwania sposobu zapobiegania groźnym szkodom, a temu właśnie służy fitopatologia. Praca w tej dziedzinie polega na wykrywaniu i poznawaniu szkodliwych, pasożytniczych, patogenicznych mikroorganizmów, którym sprzyja – lub utrudnia rozwój – środowisko roślin, ulegające obecnie różnym niekorzystnym zmianom. Osłabione z różnych przyczyn rośliny łatwo giną, ulegając wyniszczającym schorzeniom powodowanym przez mikroorganizmy wykorzystujące ich zmniejszoną żywotność, zarówno w zespołach naturalnych jak i uprawach.

Wśród botaników nieliczni interesują się tym działem badań. Wymagają one, oprócz prowadzenia obserwacji w terenie, pracochłonnych doświadczeń laboratoryjnych, takich jak hodowanie na sztucznych podłożach wyodrębnionych z roślin i gleby mikroorganizmów oraz ich oznaczanie. Większość osób specjalizujących się w tej dziedzinie to rolnicy i leśnicy, których zainteresowania czasem ograniczają się, ze względu na program studiów i charakter pracy, do niektórych tylko upraw lub gatunków.

Wiedza i nauczanie prof. dr A. Wodziczki, dzięki szeroko pojmowanej przez niego ochronie przyrody mają trwałą wartość i służą szeroko pojętej fitopatologii. Tym, którzy są u progu zdobywania wiedzy z tego zakresu przypomnę, aby poszerzali swoje zainteresowania ochroną przyrody, szukając tej miary mistrzów jak Adam Wodziczko. Ważne jest, aby osiągnięcia jednego pokolenia służyły następnym poprzez rozwijanie doświadczeń laboratoryjnych i edukacji, gdyż dopiero to świadczy o ich wartości dla ojczystej przyrody i człowieka.

Młodemu pokoleniu warto życzyć, by na swej drodze znajdowało takich profesorów jak Adam Wodziczko.

Wanda TRUSZKOWSKA